

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK

ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/383/2007 z dnia 17 lipca 2007 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/430/2010 z dnia 8 grudnia 2010 r., uchwałą nr UZ/411/2011 z dnia 22 grudnia 2011 r. oraz uchwałą nr UZ/393/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>OWU: § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 8 ust. 3, 11 i 13, § 10 ust. 1, § 12 ust. 1–9 i 11, § 13, § 14, § 16 ust. 4, § 19, § 21 ust. 14.</p> <p>Załącznik nr 1 do OWU – Środki bezpieczeństwa przeciwkradzieżowego: § 1–8.</p> <p>Załącznik nr 2 do OWU – Klauzule dodatkowe: Klauzula ubezpieczenia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie – pkt 1, Klauzula miejsca ubezpieczenia – pkt 1 i 2, Klauzula inwestycyjna – pkt 1 i 2.</p>
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	<p>OWU: § 2, § 4 ust. 2 i 3, § 5, § 6 ust. 2, § 7, § 8 ust. 1–3, 11 i 13, § 9 ust. 2, § 10 ust. 1, § 12 ust. 1–9 i 11, § 13 ust. 10 – 13 i 20, § 15, § 16 ust. 4, § 18 ust. 3–4, § 19, § 21 ust. 14.</p> <p>Załącznik nr 1 do OWU Środki bezpieczeństwa przeciwkradzieżowego – § 1–5, § 7 ust. 1 i 2 oraz § 8.</p> <p>Załącznik nr 2 do OWU – Klauzule dodatkowe: Klauzula ubezpieczenia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie – pkt 1–3, Klauzula miejsca ubezpieczenia – pkt 1 i 2, Klauzula inwestycyjna – pkt 2.</p>

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk (zwane dalej OWU), stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną (zwanym dalej PZU SA) a osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi nie będącymi osobami prawnymi lub osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą (zwanymi dalej Ubezpieczającymi).
2. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU.
3. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Postanowienia tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **akty terroryzmu** – indywidualne lub grupowe nielegalne akcje organizowane z pobudek ideologicznych, politycznych, ekonomicznych czy socjalnych, skierowane przeciwko osobom lub obiektom w celu wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego przy użyciu siły lub przemocy;
- 2) **budowle** – trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową;
- 3) **budynki** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z wbudowanymi instalacjami oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową. Za budynki uważa się również tymczasowe obiekty budowlane nie połączone trwale z gruntem (np. kioski, strzelnice, barakowozy);
- 4) **deszcz nawałny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMI GW); w przypadku braku stacji pomiarowej IMI GW, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawałnego;
- 5) **dym i sadza** – zawieszona cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania, która nagle wydobyła się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających;
- 6) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się. W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień. Za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji polegającej na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 7) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa w odniesieniu do wartości przedmiotu ubezpieczenia, pomniejszająca wysokość odszkodowania;
- 8) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 9) **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa wytworzona przez statek powietrzny poruszający się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
- 10) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 24 m/sek, ustalanej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMI GW), którego działanie wyrządza masowe szkody. W uzasadnionych przypadkach lub braku możliwości uzyskania opinii IMI GW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 11) **kradzież z włamaniem** – zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany:
  - a) z zamkniętego lokalu (w przypadku wartości pieniężnych z zamkniętego urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych znajdującego się w zamkniętym lokalu) po usunięciu przy użyciu siły i narzędzi istniejących zabezpieczeń lub utworzeniu zabezpieczenia kluczem oryginalnym, zdobytym przez kradzież z włamaniem z innego lokalu lub w wyniku rabunku,
  - b) przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem, jeżeli pozostawił ślady, które mogą być użyte jako dowód ukrycia;
- 12) **lawina** – gwałtowne osuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zboczy górskich;
- 13) **nakłady adaptacyjne** – koszty adaptacyjnych robót budowlanych i wykończenia wewnątrz poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na dostosowanie najmowanych przez niego pomieszczeń lub budynków do rodzaju prowadzonej działalności;
- 14) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia albo przeniesienie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na mienie ubezpieczone;
- 15) **następstwa szkód wodociągowych** – szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek bezpośredniego działania wody lub innych cieczy, jeżeli przyczyną tych szkód było:
  - a) spowodowane awarią wydostanie się wody, pary lub innych płynów ze znajdujących się wewnątrz budynku lub na posesji objętej ubezpieczeniem przewodów, zbiorników i urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji,
  - b) cofnięcie się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych, o ile zabezpieczenie połączenia z nimi nie należało do obowiązków Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego,
  - c) samoczynne otworenie się główek tryskaczowych z innych przyczyn niż wskutek ognia,
  - d) nieumyślne pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów;
- 16) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
- 17) **osuszenie się ziemi** – nie spowodowany działalnością ludzką ruch ziemi na stokach;
- 18) **powódź** – zalanie terenów w następstwie:
  - a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących wskutek np. nadmiernych opadów atmosferycznych, topnienia kry lodowej, tworzenia się zatorów lodowych,
  - b) sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych,
  - c) spływu wód po zboczach i stokach na terenach górskich i falistych;
- 19) **przepięcie** – nagły wzrost napięcia w sieci elektrycznej spowodowany wyładowaniami atmosferycznymi;
- 20) **rabunek** – zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany:
  - a) z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub osób u niego zatrudnionych albo działających w jego imieniu lub na jego rzecz bądź groźby natychmiastowego użycia takiej przemocy albo z doprowadzeniem do nieprzytomności lub bezbronności – dla pokonania ich oporu przed wydaniem ubezpieczonego mienia,

- b) przez sprawcę z zastosowaniem przemocy fizycznej bądź groźby użycia przemocy fizycznej, który doprowadził do objętego ubezpieczeniem lokalu lub urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych osobę posiadającą klucz i zmusił ją do otwarcia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi;
- 21) **trzęsienie ziemi** – naturalne gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;
  - 22) **Ubezpieczający** – podmiot zawierający umowę ubezpieczenia;
  - 23) **Ubezpieczony** – podmiot, na rachunek którego została zawarta umowa ubezpieczenia;
  - 24) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczony przedmiot, pozostawiające bezpośrednie ślady tego zdarzenia na ubezpieczonym mieniu, z wyłączeniem przepięcia;
  - 25) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczony przedmiot pojazdu drogowego lub szynowego nie należącego do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego i nie będącego pod jego kontrolą;
  - 26) **upadek statku powietrznego** – katastrofa albo przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
  - 27) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czeki, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, a także platyna i inne metale z grupy platynowców;
  - 28) **wartość księgowa brutto** – księgowa wartość początkowa z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów ogólnych;
  - 29) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego lecz nie ulepszonego tj.:
    - a) w przypadku budynku lub budowli – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
    - b) przypadku maszyn, urządzeń i aparatów technicznych, środków transportu i wyposażenia – wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat;
  - 30) **wartość rzeczystwa** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o zużycie techniczne;
  - 31) **wypadek ubezpieczeniowy** – niezależne od woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego określone w OWU zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym;
  - 32) **zapadanie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zawałenia się naturalnych podziemnych pustych przestrzeni w gruncie.
- 2) środki obrotowe tj. towary, surowce, półprodukty, wyroby gotowe lub w toku produkcji, materiały pomocnicze, opakowania, części zapasowe maszyn i urządzeń;
- 3) wartości pieniężne.
3. Ubezpieczeniem objęte może być także mienie stanowiące własność osób trzecich:
- 1) jeżeli przekazane zostało Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w celu wykonania usługi (naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania lub innej usługi dotyczącej tego mienia) do używania (w ramach dzierżawy, najmu, leasingu, użyczenia lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy), przechowywania bądź sprzedaży;
  - 2) mienie osobiste pracowników zatrudnionych przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego tj. przedmioty osobistego użytku pracowników, które zwyczajowo bądź na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy (z wyłączeniem wartości pieniężnych).
4. Przedmiotem ubezpieczenia może być także inne mienie, nie wymienione w ust. 1–3, jeżeli umowa ubezpieczenia tak stanowi.

UBEZPIECZONE KOSZTY

§ 4

1. PZU SA pokrywa wynikłe z zajścia wypadku ubezpieczeniowego poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego uzasadnione i udokumentowane koszty związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku.
2. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych dotkniętych szkodą przedmiotów ubezpieczenia.
3. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 1, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, PZU SA pokrywa poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU SA pokryje 50% poniesionych kosztów.

MIEJSCE UBEZPIECZENIA

§ 5

Jeżeli nie umówiono się inaczej, mienie objęte jest ubezpieczeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia, a mienie osobiste pracowników ponadto w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika, wykonywanej na polecenie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, z wyłączeniem, gdy znajdują się w ich pomieszczeniach mieszkalnych.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 6

1. PZU SA odpowiada za szkody polegające na nagłej i nieprzewidzianej utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu przedmiotu ubezpieczenia, wynikające z przyczyn niezależnych od Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego powstałe w okresie ubezpieczenia i miejscu ubezpieczenia oraz które nie zostały wyraźnie wyłączone w niniejszych OWU lub postanowieniach dodatkowych stanowiących integralną część umowy ubezpieczenia.
2. Szkody, których wartość nie przekroczy kwoty franzyzy redukcyjnej nie są objęte ubezpieczeniem.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 7

1. Ubezpieczenie nie obejmuje:
  - 1) przedmiotów o charakterze zbitykowym, artystycznym i inkalnym lub przedmiotów o wartości kolekcjonerskiej, chyba

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Z zastrzeżeniem postanowień § 5 przedmiotem ubezpieczenia mogą być ewidencjonowane i określone w umowie ubezpieczenia:
  - 1) stanowiące własność Ubezpieczonego:
    - a) budynki i budowle,
    - b) mienie ruchome;
  - 2) nakłady adaptacyjne.
2. Mienie ruchome stanowią:
  - 1) techniczne urządzenia, maszyny, aparaty i narzędzia, wyposażenie sklepów, biur, magazynów i innych pomieszczeń oraz środki transportowe;

- że zostały konkretnie wymienione w umowie ubezpieczenia; wówczas są objęte ochroną na warunkach szczegółowo określonych w załączniku do umowy ubezpieczenia;
- 2) dokumentów, rękopisów, ksiąg handlowych, akt, zdjęć, nośników danych łącznie z danymi, wzorów, modeli, planów, projektów, prototypów i eksponatów;
  - 3) sprzętu elektronicznego (stacjonarnego i przenośnego) i jego oprządkowania, chyba że szkoda została spowodowana przez ogień, uderzenie pioruna, eksplozję, upadek statku powietrznego, huragan, deszcz nawalny, powódź, grad, lawinę, napór śniegu lub lodu, trzęsienie ziemi, osuwanie i zapadanie się ziemi, uderzenie pojazdu, huk ponadźwiękowy, dym i sadzę, następstwa szkód wodociągowych oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami; wyłączenie niniejsze nie dotyczy sprzętu elektronicznego stanowiącego środek obrotowy;
  - 4) dopuszczonych do ruchu pojazdów drogowych, pojazdów szynowych, statków wodnych, statków powietrznych, chyba że stanowią środki obrotowe lub mienie stanowiące własność osób trzecich rozumiane zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 1;
  - 5) wartości pieniężnych w trakcie transportu, chyba że zostały konkretnie ubezpieczone a wówczas są objęte ochroną w zakresie i na warunkach szczegółowo określonych w załączniku do OWU;
  - 6) mienia w trakcie przewozu transportem drogowym, kolejowym, powietrznym lub wodnym oraz w trakcie załadunku lub wyładunku;
  - 7) mienia w trakcie budowy lub montażu, rozbiórki lub demontażu;
  - 8) mienia którego uszkodzenie nastąpiło bezpośrednio w toku jego produkcji, przetwarzania, naprawy, remontu lub testowania; nie dotyczy to szkód powstałych w pozostałym mieniu będącym przedmiotem ubezpieczenia;
  - 9) drzew, krzewów, upraw roślin, w tym upraw roślin w szklarniach, namiotach foliowych i inspektach, zbiorów oraz zwierząt;
  - 10) gleby, naturalnych wód powierzchniowych i podziemnych, mienia znajdującego się na pełnym morzu;
  - 11) dróg, chodników, linii kolejowych, tam, zbiorników wodnych, kanałów, studni, urządzeń wiertniczych, odwiertów, rurociągów, kabli, tuneli, mostów, doków, basenów portowych, mół, falochronów, nabrzeży, mienia znajdującego się pod ziemią, chyba że szkoda powstała w wyniku ognia, uderzenia pioruna, eksplozji lub upadku statku powietrznego, huraganu, deszczu nawalnego, powodzi, gradu, lawiny, naporu śniegu lub lodu, trzęsienia ziemi, osuwania i zapadania się ziemi, uderzenia pojazdu, huku ponadźwiękowego, dymu i sadzy, następstw szkód wodociągowych oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
  - 12) budowli, maszyn, aparatów, urządzeń technicznych, surowców i innego mienia związanego bezpośrednio z produkcją wydobywczą (kopalnictwem węgla kamiennego, brunatnego, soli, ropy naftowej i gazu ziemnego, rud żelaza i metali nieżelaznych oraz torfu);
  - 13) szkód w maszynach z tytułu awarii elektrycznych i mechanicznych;
  - 14) szkód w instalacjach elektrycznych spowodowanych uderzeniem pioruna, śniegiem i szadzią;
  - 15) szkód w sieciach energetycznych spowodowanych uderzeniem pioruna, przepięciem, śniegiem i szadzią;
  - 16) szkód pośrednich;
  - 17) szkód w danych lub oprogramowaniu powstałych wskutek ich utraty, uszkodzenia, zniszczenia lub niedostępności, w szczególności polegających na jakiegokolwiek niekorzystnej zmianie w danych, oprogramowaniu lub programach komputerowych, spowodowanych zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz wszelkich szkód będących następstwem tych zdarzeń, polegających na niedziałaniu lub nieprawidłowym działaniu sprzętu elektronicznego, nośników informacji lub wbudowanych układów scalonych; chyba że w następstwie tego wystąpił
    - pożar lub eksplozja, wówczas PZU SA ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki tych zdarzeń;
- 18) szkód powstałych w wyniku nagłego wzrostu napięcia w sieci elektrycznej spowodowanego inną przyczyną niż wyładowania atmosferyczne.
2. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za utratę, zniszczenie, uszkodzenie mienia lub koszty spowodowane, będące wynikiem lub zwiększone przez:
    - 1) działania wojenne, wojnę domową, rozruchy, wprowadzenie stanu wojennego, stanu wyjątkowego, powstanie zbrojne, rewolucję, konfiskatę lub innego rodzaju przejęcie przedmiotu ubezpieczenia przez władze kraju, sabotaż, akty terroryzmu, strajki, lokaut, blokady, zamieszki cywilne i wojskowe;
    - 2) działanie promieniowania jonizującego lub skażenie radioaktywne pochodzące z jakiegokolwiek źródła, a w szczególności z paliwa jądrowego lub odpadów promieniotwórczych powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej;
    - 3) skażenie i zanieczyszczenie środowiska (gleby, powietrza, wody), w tym również odpadami przemysłowymi;
    - 4) samowolne przerywanie wykonywania pracy przez pracowników Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub nie przystąpienie do wykonywania pracy, do której osoby te były zobowiązane.
  3. PZU SA nie odpowiada za szkody:
    - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
    - 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczający lub Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, przy czym za winę umyślną lub rażące niedbalstwo Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej uważa się winę umyślną lub rażące niedbalstwo następujących osób:
      - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
      - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
      - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
      - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
      - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
      - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
      - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu
 lub innych osób wskazanych w umowie.
    - 3) w ubezpieczeniu mienia PZU SA nie odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez pracowników Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, którym Ubezpieczający lub Ubezpieczony powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności. Wyłączenie to nie dotyczy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów.
  4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody w ubezpieczonym mieniu spowodowane lub zwiększone przez:
    - 1) kradzież, z wyjątkiem szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony spełnił wymogi dotyczące środków bezpieczeństwa przeciwkradzieżowego określone w załączniku Nr 1 do OWU, a jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie spełnił tych wymogów tylko wtedy, gdy spełnione są przesłanki, o których mowa w § 13 ust. 13;
    - 2) usiłowanie lub dokonanie oszustwa, wyłudzenie, wymuszenie lub szantaż, wprowadzenie w błąd lub pozostawanie w błądzie, poświadczanie nieprawdy, fałszerstwo lub podstęp, niedobory ujawnione dopiero podczas

- przeprowadzania inwentaryzacji, niedobory i brak spowodowane błędami księgowymi;
- 3) elektryczną lub mechaniczną awarię maszyn, aparatów lub urządzeń technicznych, w tym awarię urządzenia, w którym czynnikiem roboczym była woda lub para wodna (np. kocioł, turbina, pompa, zbiornik, podgrzewacz), jeśli awaria nastąpiła jako rezultat niewłaściwego ciśnienia czynnika wewnątrz urządzenia, którego kontrola należała do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego;
  - 4) następujące przyczyny działające stopniowo:
    - a) zużycie, korozję, erozję, pleśnienie, utlenianie, zagrzybienie, gnicie, stopniowe psucie się, ukryte wady, wady naturalne, powolne odkształcanie lub deformację, działanie owadów, robaków, bakterii i wirusów, stopniowe pogarszanie się jakości,
    - b) fermentację, odparowanie, utratę wagi, zmianę smaku, zapachu, koloru, faktury lub wykończenia, działanie światła, szkody spowodowane normalnym ogrzewaniem lub wysuszeniem,
    - c) zmianę temperatury lub wilgotności, brak lub nieodpowiednie działanie klimatyzacji, systemów grzewczych lub chłodzących wskutek pomyłki operatora,
    - d) zawalenie się budynków, budowli lub ich elementów tj. fundamentów, ścian, podłóg, sufitów, jak również ich zapadnięcie się, wyniesienie, pęknięcie, skurczenie się, chyba że szkoda została spowodowana bezpośrednio przyczyną nie wyłączoną w OWU;
  - 5) wadliwe projekty, materiały lub wykonanie;
  - 6) brak dostaw wody, gazu, prądu i innych mediów do lokalizacji, w której znajduje się ubezpieczone mienie, chyba że szkoda powstała wskutek przyczyny nie wyłączonej niniejszymi warunkami ubezpieczenia;
  - 7) osiadanie lub pęknięcie, osunięcie się gruntu, osunięcie lub zapadnięcie się ziemi – spowodowane działaniem człowieka oraz wodę podziemną;
  - 8) wyciek stopionego materiału;
  - 9) w mieniu przechowywanym lub magazynowanym na wolnym powietrzu, jeżeli jest to sprzeczne z przepisami, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia, chyba że przechowywanie lub magazynowanie na wolnym powietrzu nie miało wpływu na powstanie lub zwiększenie szkody;
  - 10) spowodowane działaniem opadu atmosferycznego w postaci gradu, śniegu, deszczu, deszczu nawalnego, jeżeli do powstania szkody doszło na skutek złego stanu technicznego dachu i innych elementów budynku, a obowiązek konserwacji dachu i innych elementów budynku należał do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego lub na skutek niezabezpieczenia otworów dachowych, okiennych i drzwiowych, a obowiązek zabezpieczenia tych otworów należał do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego; nie dotyczy to szkód w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach najętych, jeżeli Ubezpieczony do dnia szkody nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub też o nich wiedział i posiada dowody, że występował do wynajmującego z żądaniem ich usunięcia;
  - 11) szkody górnicze w rozumieniu prawa górniczego;
  - 12) przypalenie lub osmalenie, jeżeli nie było ognia oraz poddanie ubezpieczonego mienia działaniu ognia albo ciepła dla obróbki lub w innym celu np. prasowania, wędzenia, gotowania, suszenia;
  - 13) eksplozję wywołaną przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych oraz w silnikach spalinowych lub wybuchowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją w gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów;
  - 14) działanie prądu elektrycznego, w tym również szkody elektryczne powstałe w czasie wyładowań atmosferycznych na

skutek przepięcia lub wzbudzenia się niszczących sił elektromagnetycznych w obwodach elektrycznych odbiorników, chyba że w ich następstwie powstał pożar;

- 15) uszkodzenie części składowej maszyny, urządzenia lub aparatu z powodu zwarcia, samonagrzania, upływów prądu elektrycznego, przeciążenia lub przekroczenia dopuszczalnych w tej części napiężeń;
  - 16) zanieczyszczenie lub skażenie, chyba że powstały w następstwie ognia, uderzenia pioruna, eksplozji, upadku statku powietrznego, huraganu, deszczu nawalnego, powodzi, gradu, lawiny, naporu śniegu lub lodu, trzęsienia ziemi, osuwania i zapadania się ziemi, uderzenia pojazdu, huku ponadaudiowiskowego, dymu i sadzy, następstw szkód wodociągowych oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
  - 17) kradzieży z włamaniem lub akty wandalizmu powstałe po upływie 30 dni od chwili rozpoczęcia przerwy w prowadzeniu działalności w obiektach lub mieniu znajdującym się w nich, w przypadkach kiedy ubezpieczone obiekty zostały opuszczone i pozostają niewykorzystane, chyba że ten fakt został zgłoszony do PZU SA i w porozumieniu z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym uzgodniono dodatkowe środki zabezpieczenia mienia;
  - 18) manipulacje genami;
  - 19) w mieniu składowym na wysokości niższej niż 12 cm nad podłogą w pomieszczeniach usytuowanych poniżej poziomu gruntu.
5. PZU SA nie odpowiada ponadto za koszty:
- 1) normalnego utrzymania lub produkcji, konserwacji, remontu;
  - 2) wynikające z umieszczania na wyrobach fałszywych informacji, fałszywego etykietowania lub reklamowania, użytkowania nielicencjonowanego oprogramowania, umyślnego i nieumyślnego skasowania informacji lub wyzbycia się nośników danych i wynikające z utraty danych na skutek działania wirusów komputerowych lub pola magnetycznego;
  - 3) wymian lub naprawy wadliwych materiałów, wadliwego wykonawstwa, wadliwego projektu, planu, naprawy wady ukrytej lub naturalnej.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 8

1. W zależności od rodzaju mienia może być ubezpieczone:
  - 1) na sumy stałe – środki trwałe, środki obrotowe, mienie osób trzecich;
  - 2) na sumy zmienne – środki obrotowe;
  - 3) na pierwsze ryzyko:
    - a) wartości pieniężne, mienie osobiste pracowników, nakłady adaptacyjne,
    - b) określone co do rodzaju mienie wymienione w § 3 ust. 2 i 3 od ryzyka kradzieży z włamaniem i rabunku.
2. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający. Suma ubezpieczenia środków trwałych (budynków i budowli, maszyn, aparatów i urządzeń technicznych, środków transportu, narzędzi, wyposażenia sklepów, biur, magazynów i innych pomieszczeń), z zastrzeżeniem postanowień ust. 3 i 4, powinna odpowiadać:
  - 1) wartości odtworzeniowej na dzień zawarcia umowy (w odniesieniu do mienia o zużyciu technicznym nie przekraczającym 50%);
  - 2) wartości rzeczywistej na dzień zawarcia umowy (w odniesieniu do mienia o zużyciu technicznym przekraczającym 50%).
3. Jeżeli zużycie techniczne środków trwałych jest niższe niż 50%, na wniosek Ubezpieczającego ubezpieczenie może zostać zawarte według wartości wynikającej z ewidencji księgowej brutto. Jeżeli wynikająca z ewidencji księgowej wartość brutto będzie niższa od wartości odtworzeniowej mienia, odszkodowanie z tytułu szkody w ubezpieczonym mieniu podlega zmniejszeniu zgodnie z postanowieniami § 15 ust. 3.
4. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości ewidencyjnej brutto sumą ubezpieczenia jest wartość poszczególnego

przedmiotu określona w danej pozycji ewidencji środków trwałych a w przypadku ubezpieczenia w wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej wartość określona w danej pozycji wykazu stanowiącego integralną część umowy ubezpieczenia.

5. Suma ubezpieczenia dla mienia przyjętego od osób trzecich powinna odpowiadać najwyższej (maksymalnej) wartości rzeczywistej tego mienia przewidzianej w okresie ubezpieczenia; w przypadku sprzedaży komisowej wartość ta powinna być pomniejszona o prowizję komisową.
6. Sumą ubezpieczenia dla mienia ruchomego innego niż wymienione w ust. 2, ust. 5 i 1. 7 – jeżeli nie umówiono się inaczej – jest wartość rzeczywista tego mienia przewidziana w okresie ubezpieczenia.
7. Sumą ubezpieczenia środków obrotowych jest maksymalna wartość przewidywana w okresie ubezpieczenia odpowiadająca kosztom ich wytworzenia lub nabycia, nie większym jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu.
8. Środki obrotowe mogą być ubezpieczone na sumy zmienne pod warunkiem, że średnia ich wartość ustalona według stanów zapasów na ostatni dzień każdego miesiąca w roku poprzedzającym zawarcie umowy, wynosi co najmniej 300 000 złotych polskich.
9. Suma ubezpieczenia środków obrotowych ubezpieczonych na sumy zmienne powinna odpowiadać przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej dziennej wartości środków obrotowych w miejscu ubezpieczenia, ustalonej według kosztów ich nabycia lub wytworzenia.
10. Za ubezpieczenie środków obrotowych na sumy zmienne oblicza się i pobiera składkę według następującej zasady:
  - 1) na początku okresu ubezpieczenia Ubezpieczający opłaca składkę zaliczkową w uzgodnionej z PZU SA wysokości, ale nie mniej niż 50% składki obliczonej od sumy ubezpieczenia określonej w ust. 9;
  - 2) składka ostateczna za cały okres ubezpieczenia zostaje rozliczona po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia na podstawie średniej wartości środków obrotowych w okresie ubezpieczenia. W tym celu Ubezpieczający obowiązany jest najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia podać PZU SA stany zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy. Za stan zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy przyjmuje się wartość księgową (koszty nabycia lub wytworzenia) ubezpieczonego mienia z ostatniego dnia danego miesiąca;
  - 3) składkę ostateczną za ubezpieczenie otrzymuje się z przemnożenia średniej arytmetycznej wartości stanów zapasów przez przyjętą stawkę;
  - 4) PZU SA rozlicza składkę i przesyła Ubezpieczającemu rachunek w ciągu 14 dni licząc od dnia otrzymania przez PZU SA danych, o których mowa w pkt 2;
  - 5) jeżeli składka ostateczna przekracza składkę zaliczkową Ubezpieczający obowiązany jest do opłacenia powstałej różnicy w ciągu 14 dni od dnia otrzymania od PZU SA rachunku;
  - 6) w przypadku gdy składka zaliczkowa przekracza składkę ostateczną, jeżeli nie umówiono się inaczej, PZU SA dokonuje zwrotu nadpłaty składki.
11. W ramach ubezpieczenia na sumy zmienne PZU SA ponosi odpowiedzialność do wartości środków obrotowych w dniu szkody, nie wyższej jednak niż 120% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 9.
12. Przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko wysokość sumy ubezpieczenia lub limity odpowiedzialności ustala Ubezpieczający oddzielnie dla każdej grupy mienia wymienionego w ust. 1 pkt 3, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej straty jaka może zaistnieć w okresie ubezpieczenia, z tym że sumę ubezpieczenia dla mienia osobistego pracownika stanowi iloczyn liczby zatrudnionych i przeciętnej zadeklarowanej wartości rzeczywistej mienia przypadającego na jednego pracownika.
13. Dodatkowo, w umowie ubezpieczenia, dla poszczególnych szkód danego rodzaju mogą zostać ustalone limity odpowiedzialności, niższe niż sumy ubezpieczenia ustalone zgodnie z powyższymi ustępami. W takim przypadku górną granicę

odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do szkód danego rodzaju, których limit dotyczy, stanowi wskazany w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności.

§ 9

1. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości przedmiotu ubezpieczenia, Ubezpieczający może w porozumieniu z PZU SA podwyższyć sumę ubezpieczenia. Podwyższenie sumy pociąga za sobą opłatę dodatkowej składki począwszy od dnia następnego po zgłoszeniu przez Ubezpieczającego podwyższenia sumy ubezpieczenia.
2. PZU SA ponosi odpowiedzialność do wysokości podwyższonej sumy ubezpieczenia począwszy od następnego dnia po zapłaceniu dodatkowej składki.
3. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU SA, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
4. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym Ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU SA zawiadomił Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 10

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na wniosek Ubezpieczającego na okres roczny bądź okres krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. Wniosek stanowiący integralną część umowy ubezpieczenia, powinien zawierać między innymi następujące dane:
  - 1) nazwę i dokładny adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego;
  - 2) miejsce ubezpieczenia;
  - 3) rodzaj prowadzonej działalności;
  - 4) przedmiot i zakres ubezpieczenia;
  - 5) sumę ubezpieczenia i sposób jej ustalania;
  - 6) okres ubezpieczenia;
  - 7) liczbę i wielkość szkód w okresie ostatnich trzech lat z rozbiem na poszczególne lata.
3. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 4 i 5, w razie wątpliwości umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia Ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.
4. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7 dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.
5. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
6. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego).

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 11

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA na podstawie obowiązującej w dniu zawarcia umowy taryfy, uwzględniającej rodzaj prowadzonej działalności, rodzaj przedmiotu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia oraz podwyżek i obniżek wynikających z oceny ryzyka za zastosowanie zabezpieczenia przeciwpozarowego lub przeciwkradzieżowego. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona

- jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia. Należąca składka roczna może być w wniosek Ubezpieczającego rozłożona na raty.
2. Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na Ubezpieczającym.
  3. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
  4. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie wszystkich sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania.
  5. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
  6. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek PZU SA pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków, w innym przypadku za datę zapłaty uważa się datę, w której pełna kwota składki lub jej pierwszej raty znalazła się na rachunku PZU SA. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stempla bankowego.
  7. Składka nie podlega indeksacji.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 12

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
3. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA, z zastrzeżeniem przypadku o którym mowa w ust. 7.
4. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, jednak zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas od chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
5. Ustalenie innych zasad przejścia obowiązków, o których mowa w ust. 3, wymaga zgody PZU SA.
6. Przepisy ust. 3–5 nie mają zastosowania do przeniesienia wykonalności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.
7. W razie przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia na bank (przewłaszczenie na zabezpieczenie) przeniesienie prawa z umowy ubezpieczenia nie wymaga zgody PZU SA.
8. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia;
  - 2) z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę, jeżeli prawa wynikające z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia;
  - 3) z dniem złożenia przez PZU SA oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem

- składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
- 4) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU SA pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
  - 5) w przypadkach określonych w ust. 2, 10 i 11 oraz w § 13 ust. 7.
  9. W ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko odpowiedzialność PZU SA kończy się wraz z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia, o którym mowa w § 15 ust. 7.
  10. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zasłała ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
  11. Niezadzialenie z przyczyn zawnionych przez Ubezpiezonego lub Ubezpieczającego w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego środków zabezpieczenia mienia przed szkodą, stanowi ważny powód wypowiedzenia w rozumieniu art. 812 § 5 Kodeksu cywilnego i PZU SA może wówczas wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§ 13

1. Przed zawarciem umowy Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytuje w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach PZU SA niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ustępach poprzedzających spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest:
  - 1) przestrzegać powszechnie obowiązujących lub dodatkowo zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych, o wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami oraz postanowień dotyczących zabezpieczenia mienia przed kradzieżą z włamaniem lub rabunkiem – określonych w załączniku Nr 1 do OWU;
  - 2) dbać o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę lub inne płyny (wodociągowe, kanalizacyjne, centralnego ogrzewania i innych). Wszelkie inwestycje i przeróbki niezbędne w ocenie rzeczoznawców lub w świetle obowiązujących przepisów

- do właściwej konserwacji i prawidłowego działania przewodów i urządzeń, muszą być wykonane niezwłocznie. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest także w terminie zastosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprowadzania wody, jak również zamknięć, opróżnień z wody i utrzymywac opróżnione instalacje i urządzenia wodociągowe w obiektach nie używanych lub nie dozorowanych; to samo odnosi się do urządzeń czasowo unieruchomionych;
- 3) kontrolować urządzenia w których czynnikiem roboczym jest woda lub para wodna w celu zapewnienia właściwego ciśnienia wewnątrz urządzenia.
  6. PZU SA w każdym czasie ma prawo dokonać lustracji ubezpieczonego mienia.
  7. Nieprzestrzeganie obowiązków określonych w ust. 5 stanowi ważny powód wypowiedzenia przez PZU SA umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
  8. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający ma obowiązek:
    - 1) zawiadomienia PZU SA o wypadku ubezpieczeniowym w terminie 3 dni od jego zajścia;
    - 2) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, zawiadomić policję o każdym wypadku kradzieży z włamaniem lub rabunku;
    - 3) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
  9. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
    - 1) obowiązek, o którym mowa w ust. 8 pkt 1 obciąża również Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek;
    - 2) obowiązki, o których mowa w ust. 8 pkt 2 i 3 obciążają również Ubezpieczonego.
  10. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
  11. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku nie nastąpią, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
  12. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 8 pkt 2 PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
  13. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 5, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słusznosci.
  14. W przypadku szkody Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest:
    - 1) wraz z zawiadomieniem o wypadku ubezpieczeniowym, jednakże nie później niż w ciągu 3 dni od chwili uzyskania wiadomości o szkodzie, powiadomić PZU SA o jej wystąpieniu, podając co najmniej jej przyczynę i rozmiar. Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa dnia następnego;
    - 2) zawiadomić jednostkę policji o każdym wypadku pożaru o większych rozmiarach w ubezpieczonym mieniu, a także szkodzie powstałej w ubezpieczonym mieniu wskutek przestępstwa;
    - 3) pozostawić miejsce szkody bez dokonywania zmian do czasu oględzin przez przedstawiciela PZU SA, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia szkody. PZU SA nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w terminie 5 dni od zawiadomienia o szkodzie lub innym uzgodnionym z Ubezpieczonym;
    - 4) udzielić przedstawicielowi PZU SA pomocy i wyjaśnień w ustalaniu okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości;
    - 5) sporządzić i przedstawić w uzgodnionym przez strony terminie oraz formie i na własny koszt, rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę jego sporządzenia;
    - 6) w przypadku szkody, która wymaga sporządzenia ekspertyzy rzeczoznawców udostępnić mienie, w którym powstała szkoda i dokumenty mające związek ze szkodą PZU SA lub wyznaczonemu przez niego ekspertowi.
  15. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 14 niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności PZU SA.
  16. PZU SA jest zobowiązany:
    - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
    - 2) jeżeli w terminach określonych w § 17 ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
      - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
      - b) ubezpieczonego w przypadku umowy zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
    - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
      - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
      - b) ubezpieczonego w przypadku umowy zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
    - 4) do udostępniania ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
    - 5) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
    - 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępniania posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
    - 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

17. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.
18. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, Ubezpieczony może żądać by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.
19. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU SA obowiązany jest zwrócić poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania dostępnych Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzi lub zmniejszeniu jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe chociażby okazały się bezskuteczne. Dobrowolne świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczaniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU SA wyraził na to zgodę.
20. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 19, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie PZU SA.
- 3) dla złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i peret, a także platyny i innych metali z grupy platynowych – wysokość kosztów zakupu lub wytworzenia według cen z dnia szkody.
5. Wysokość szkody w mieniu osobistym pracowników zatrudnionych przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego ustala się odpowiednio do stopnia uszkodzenia przedmiotu w granicach do 70% jego wartości według cen zakupu z dnia szkody.
6. Jako wysokość szkody w nakładach adaptacyjnych przyjmuje się wysokość kosztów niezbędnych do przywrócenia stanu przed szkodą, w granicach zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia.
7. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej, szkoda będzie wyliczana według wartości odtworzenia pod warunkiem przystąpienia w uzasadnionym okolicznościami terminie do odbudowy lub naprawienia mienia i faktycznego poniesienia kosztów przez Ubezpieczonego. Jeżeli Ubezpieczony zrezygnuje z odkupienia lub odstąpi od odbudowy bądź naprawienia mienia, o czym ma obowiązek powiadomić PZU SA, odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywiściej.
8. Przy ustalaniu wysokości szkody uwzględnia się rachunek szkody sporządzony przez Ubezpieczonego oraz stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania stwierdzone protokołem szkody przez przedstawiciela PZU SA przy współudziale Ubezpieczonego. Jeżeli wysokość szkody podana przez Ubezpieczonego w rachunku szkody w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU SA, podstawę ustalenia wysokości szkody stanowi stwierdzony stan faktyczny. Koszty związane z ustaleniem szkody Ubezpieczony i PZU SA ponoszą każdy we własnym zakresie.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 14

1. Jako wysokość szkody przyjmuje się:
  - 1) przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej (także księgowej brutto):
    - a) dla budynków i budowli – wartość kosztów odbudowy lub remontu potwierdzonych kosztorysem przedłożonym przez poszkodowanego, określonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanymi w budownictwie – przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia budynku,
    - b) dla maszyn, urządzeń i aparatów technicznych, środków transportu i wyposażenia – wartość kosztów zakupu tego samego rodzaju, typu i mocy produkcyjnej nowej maszyny, aparatu, urządzenia, środka transportu albo wartość kosztów naprawy, z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, demontażu i montażu oraz cla i innych tego typu opłat. Wartość kosztów naprawy lub wymiany powinna być udokumentowana fakturą lub rachunkiem;
  - 2) przy ubezpieczeniu w wartości rzeczywistej – wartość kosztów określonych w pkt 1, z uwzględnieniem stopnia technicznego zużycia do dnia szkody zniszczonego lub uszkodzonego mienia.
2. Jako wysokość szkody w towarach, surowcach, materiałach w przerobie, półfabrykatach, wyrobach gotowych przyjmuje się wartość kosztów ich zakupu lub wytworzenia według cen z dnia szkody, udokumentowaną rachunkiem zakupu lub kalkulacją kosztów wytworzenia.
3. Jako wysokość szkody w mieniu przyjętym od osób trzecich w celu wykonania usługi przyjmuje się wartość kosztów zakupu tego mienia pomniejszych stopień technicznego zużycia (wartość rzeczywistą) lub wartość kosztów naprawy uszkodzonego mienia według cen z dnia szkody, powiększonych o udowodnioną wartość nakładów Ubezpieczającego, lub Ubezpieczonego a w przypadku sprzedaży komisowej – z potrąceniem prowizji komisowej.
4. Jako wysokość szkody przyjmuje się:
  - 1) dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – ich wartość nominalną (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu NBP z dnia szkody);
  - 2) dla dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – osiągalną cenę sprzedaży z dnia szkody;

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 15

1. PZU SA wypłaca należne odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia mienia w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od kwoty stanowiącej górną granicę odpowiedzialności PZU SA.
2. Górną granicę odpowiedzialności PZU SA za ubezpieczenie mienia stanowią suma ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności podane w dokumencie ubezpieczenia (polisie), z tym że górną granicę odpowiedzialności PZU SA za:
  - 1) środki trwałe – stanowi suma ubezpieczenia dla poszczególnego środka trwałego podana w przedstawionym przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego wykazie lub w ewidencji środków trwałych lub limit odpowiedzialności podany w polisie, w przypadku jeśli jest niższy niż suma ubezpieczenia;
  - 2) inne mienie – stanowi suma ubezpieczenia dla określonego rodzaju ubezpieczonego mienia w poszczególniej pozycji polisy lub limit odpowiedzialności podany w polisie, w przypadku jeśli jest niższy niż suma ubezpieczenia.
3. W przypadku zaniżenia przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie) dla danego mienia:
  - 1) w przypadku szkody częściowej – odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim zadeklarowana przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia danego przedmiotu ubezpieczenia dotkniętego szkodą pozostaje do wartości odtworzeniowej albo rzeczywistej mienia, z zastrzeżeniem § 8 ust. 3 i 4. W takim samym stosunku zmniejszane są koszty, o których mowa w § 4. W przypadku szkody całkowitej – odszkodowanie ogranicza się do sumy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem szkody;
  - 2) zmniejszenie odszkodowania, o którym mowa w pkt 1, nie ma zastosowania:
    - a) w ubezpieczeniu na sumy zmienne i na pierwsze ryzyko,
    - b) jeżeli wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia danego składnika mienia dotkniętego szkodą,
    - c) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody nie przekracza 110% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa wartość odtworzeniową lub wartość rzeczywistą mienia (ubezpieczenie powyżej

wartości), PZU SA wypłaca odszkodowanie w wysokości odwróconej albo rzeczywistej wartości przedmiotu szkody.

5. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, z tym że:

- 1) wysokość odszkodowania ustalona według kosztów remontu, naprawy lub wymiany nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia tego przedmiotu;
  - 2) rachunek kosztów odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany przedstawiony przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego podlega weryfikacji przez PZU SA;
  - 3) jeżeli odbudowa, remont, naprawa lub wymiana jest wykonywana we własnym zakresie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, PZU SA zwraca udokumentowany koszt materiałów i płac oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych. Koszt odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany nie powinien być wyższy od średniego kosztu, jaki byłby poniesiony w przypadku odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany dokonywanej przez firmę zewnętrzną;
  - 4) jeżeli odbudowa, remont, naprawa lub wymiana wykonywana jest przez firmę zewnętrzną i jej koszt w istotny sposób różni się od ustaleń dotyczących wysokości szkody, dokonanych przez PZU SA na podstawie analizy cen rynkowych usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, PZU SA może przedstawione przez daną firmę zewnętrzną rachunki kosztów odbudowy, remontu naprawy lub wymiany odpowiednio zweryfikować do średnich cen osiągalnych na rynku;
  - 5) przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
    - a) dodatkowych kosztów wynikających z braku części zamiennech lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
    - b) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów, z zastrzeżeniem § 7 ust. 4 pkt 16,
    - c) kosztów wszelkich modernizacji lub ulepszeń przedmiotu szkody,
    - d) marży naliczonej przez Ubezpieczonego oraz wartości użytków w granicach obowiązujących norm; ubytków tych nie odlicza się jednak w razie ustalenia wysokości szkody na podstawie stanu faktycznego i okoliczności jej powstania;
  - 6) wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy;
  - 7) wysokość odszkodowania zwiększa się o udokumentowane przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty określone w § 4 oraz § 13 ust. 19 i 20.
6. Od wartości ustalonego odszkodowania potrąca się fransyżę redukcijną określoną w dokumencie ubezpieczenia.
7. W ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko, z chwilą wypłaty odszkodowania suma ubezpieczenia, o której mowa w § 8 ust. 12 zostaje pomniejszona o wysokość wypłaconego odszkodowania (zasada wyczerpywania sumy ubezpieczenia). Ubezpieczający może podwyższyć tę sumę przez zapłacenie uzupełniającej składki. W przeciwnym wypadku w razie następnej szkody powstałej w bieżącym okresie ubezpieczenia górną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi suma ubezpieczenia, która pozostała po wypłacie odszkodowania za wcześniejszą szkodę. W razie podwyższenia sumy ubezpieczenia w ciągu okresu ubezpieczenia, podwyższona suma stanowi podstawę ustalenia granicy odpowiedzialności PZU SA począwszy od dnia następnego po zaplaceniu uzupełniającej składki.

POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW

§ 16

1. Ubezpieczający i PZU SA mogą uzgodnić w umowie lub Ubezpieczony i PZU SA po zajściu wypadku może uzgodnić, by przyczyny i wysokość szkody zostały ustalone przez rzeczoznawców.
2. Ekspertyzy rzeczoznawców powinny zawierać co najmniej:
  - 1) ustalenie przyczyn albo ustalenie przypuszczalnych przyczyn szkody;

- 2) wykaz będących przedmiotem szkody budynków i mienia ruchomego wraz z ich wartością określoną zgodnie z postanowieniami § 8;
  - 3) koszty odbudowy, naprawy lub nabycia takiego samego mienia;
  - 4) ewentualne koszty zabezpieczenia przed szkodą lub zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu, określone zgodnie z postanowieniami § 4 oraz § 13 ust. 19 i 20.
3. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców strony mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz w własnej oceny stanu faktycznego wydaje wiążącą opinię.
4. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) ponoszą obie strony po połowie.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 17

1. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 1.

ZABEZPIECZENIE PRAW REGRESOWYCH

§ 18

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.
2. Nie przechodzą na PZU SA roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę, w tym udzielić PZU SA wszelkiej pomocy dostarczając informacji oraz dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
4. W razie uzyskania informacji o przedmiotach zaginionych lub skradzionych, Ubezpieczony obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie policję i PZU SA oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmiennym, PZU SA wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest obowiązany niezwłocznie zwrócić PZU SA wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 19

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej

- ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje od łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

§ 20

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 21

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu osobą fizyczną, przysługuje prawo złożenia reklamacji w rozumieniu ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, tj. prawo skierowania wystąpienia do PZU SA, w którym zgłasza on zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez PZU SA.
2. Reklamacją składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.
3. Reklamacja może być złożona w formie:
  - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
  - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas

wizyty osoby, o której mowa w ust. 1, w jednostce, o której mowa w ust. 2;

- 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
4. PZU SA rozpatruje reklamację i udziela na nią odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 4, PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, informacje, w której:
  - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
  - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Odpowiedź PZU SA na reklamację zostanie dostarczona osobie, która ją złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych lub pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek tej osoby.
7. Klientowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
  - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
  - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
8. Skargę lub zażalenie, niebędące reklamacją, o której mowa w ust. 1, składa się na piśmie za pośrednictwem dowolnej jednostki organizacyjnej PZU SA.
9. Skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostkę organizacyjną określoną w przepisach wewnętrznych PZU SA obowiązujących na dzień składania skargi lub zażalenia. Informacja w tym zakresie jest dostępna w jednostkach organizacyjnych PZU SA.
10. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
13. Językiem stosowanym przez PZU SA w relacjach z konsumentem jest język polski.
14. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
15. OWU w niniejszym brzmieniu mają zastosowania do umów ubezpieczenia zawartych od 1 stycznia 2016 r.

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO OWU – ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWKRADZIEŻOWEGO

§ 1

Budynek, w którym znajduje się ubezpieczone mienie powinien posiadać odpowiednio trwałą konstrukcję. Przez odpowiednio trwałą konstrukcję rozumie się budynek wykonany z materiałów i w technologii właściwej dla jego przeznaczenia użytkowego – zgodnie z przepisami prawa budowlanego, w którym pokonanie poszczególnych elementów konstrukcji (ścian, podłóg, stropów) nie jest możliwe bez ich równoczesnego uszkodzenia lub zniszczenia przy użyciu narzędzi.

§ 2

1. Zabezpieczenia wszystkich otworów zewnętrznych lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie powinny być w należytym stanie technicznym oraz tak osadzone i zamknięte aby ich otwarcie, wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły i narzędzi.
2. Drzwi zewnętrzne do lokalu z ubezpieczonym mieniem winny posiadać dwa zamki, z których przynajmniej jeden powinien spełniać wymogi zamka o podwyższonej odporności na włamanie, potwierdzone atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną jednostkę. Zamki mechaniczne powinny posiadać więcej niż jedną ruchomą zastawkę. Ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu. Za równorzędne zabezpieczenie uznaje się zamek wielopunktowy o podwyższonej odporności na włamanie. Zamkiem wielopunktowym jest taki zamek, którego zamknięcie powoduje jednostronne lub wielostronne ryglowanie płyta drzwi w kilku odległych od siebie miejscach. Główne zamki w drzwiach nie mogą być zaopatrzone w mechanizmy umożliwiające otwarcie zamka od wewnątrz bez użycia oryginalnego klucza. W przypadku ustanowienia ochrony fizycznej wewnątrz ubezpieczonego budynku lub lokalu dopuszcza się zamknięcie drzwi zewnętrznych na jeden zamek atestowany.
3. Oszklenia otworów zewnętrznych lokalu winny być osadzone w ramach w taki sposób aby wyjęcie szyby nie było możliwe bez jej rozbicia. Oszklone okna, drzwi i inne zewnętrzne otwory, do których jest dostęp z ulic, bram, dachów, przybudówek, balkonów i tarasów powinny być zabezpieczone przeciw włamaniu osłoną mechaniczną w postaci krat wykonanych z prętów stalowych, żaluzji, okiennic bądź rolet. Kraty, żaluzje, okiennice powinny być takiej konstrukcji, tak założone i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia przy pomocy narzędzi, zaś ruchome osłony mechaniczne powinny być zamknięte co najmniej na jedną kłódkę wielozastawkową. Inne zabezpieczenia mechaniczne winny stanowić istotną przeszkodę w sforsowaniu zabezpieczonego otworu, stwierdzoną na podstawie stosownego atestu/certyfikatu lub innego dokumentu wydanego przez upoważnioną jednostkę bądź oględzin i opisu dokonanych przez przedstawiciela PZU SA.
4. Mechaniczne zabezpieczenia oszklonych otworów zewnętrznych nie są wymagane jeśli:
  - 1) ustanowiono poza godzinami urzędowania dozór, przez który rozumie się ochronę lokalu/budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, wykonywaną w zorganizowany sposób przez co najmniej jedną osobę dorosłą spośród personelu ubezpieczającej jednostki lub przez

pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia;

- 2) lokal lub budynek, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, wyposażono w elektroniczny system wizualno-dźwiękowy o działaniu miejscowym ze stałym adresatem (odbiorcą) alarmu; przez stałego adresata alarmu rozumie się Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego bądź osobę wyznaczoną przez Ubezpieczonego jako odpowiedzialną za odbiór sygnału alarmu i podjęcie działań interwencyjnych;
  - 3) lokal lub budynek, w którym znajduje się mienie, wyposażono w elektroniczny system przeciwwłamaniowy i włączono do systemu monitorowania alarmów policji bądź koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia;
  - 4) oszklenia lokalu lub budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, wykonane są ze szkła warstwowego o zwiększonej odporności na rozbicie co najmniej klasy P3, stwierdzonej stosownym atestem lub certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną do tego jednostkę.
5. Równoległe stosowanie zabezpieczeń wymienionych w ust. 1–3 i zabezpieczeń wymienionych w ust. 4 może stanowić podstawę do udzielenia odliczeń.

§ 3

Samochody oraz inne pojazdy mechaniczne, stanowiące środki obrotowe Ubezpieczającego lub mienie osób trzecich mogą być przechowywane poza lokalem, na terenie (parkingu) ogrodzonym stałym parkanem, zamkniętym i oświetlonym w porze nocnej i całonocowo dozorowanym. Pojazdy te nie mogą mieć kluczyków przy stacyjkach zapłonowych, a wszystkie drzwi w pojazdach krytych powinny być zamknięte na zamek fabryczny. Brama na teren, na którym parkowane są pojazdy powinna być zabezpieczona w sposób uniemożliwiający wyjazd samochodem przez osobę nieuprawnioną.

§ 4

Wartości pieniężne powinny znajdować się w lokalu zabezpieczonym w sposób określony w § 1 i § 2 a ponadto powinny być zamknięte w urządzeniach lub pomieszczeniach do przechowywania wartości pieniężnych odpowiadających wymaganiom określonym w § 7. Urządzenia i pomieszczenia o wadze do 1000 kg zabezpieczające wartości pieniężne powinny być trwale przymocowane do podłoża lub ściany lokalu, w którym się znajdują.

§ 5

Klucze do lokalu z ubezpieczonym mieniem oraz do samochodów i innych pojazdów mechanicznych a także do urządzeń i pomieszczeń zabezpieczających wartości pieniężne powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych.

§ 6

PZU SA może, na podstawie oceny wielkości ryzyka zagrożenia szkodą, określić indywidualne warunki i zakresie wymaganych środków bezpieczeństwa.

§ 7

1. Odpowiedzialność za szkodę w wartościach pieniężnych powstałe wskutek kradzieży z włamaniem ograniczona jest, w granicach limitów odpowiedzialności określonych w polisie, do kwot podanych w tabeli:

klasa odporności	System alarmowy co najmniej klasy SA3 ¹	System alarmowy klasy niższej niż SA3 z przekazywaniem sygnałów alarmu do ochrony zewnętrznej ²	System alarmowy klasy niższej niż SA3 z pracownikiem ochrony ³ lub tylko pracownik ochrony	Brak systemu alarmowego i pracownika ochrony lub tylko system alarmowy wizualno-akustyczny o działaniu miejscowym
1	2	3	4	5

Urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych				
	jednostka obliczeniowa (j.o.) ⁴			
I	1,3	0,5	0,3	0,1
II	3	1,5	0,8	0,3
III	6	3	1	0,6
IV	10	5	2	1
V	15	8	3	2
VI	20	12	5	3
VII	30	16	6	4
VIII	40	20	9	6
IX	60	–	–	–
X	100	–	–	–

Pomieszczenia ⁵ do przechowywania wartości pieniężnych				
I	1,3	0,5	0,3	0,1
II	3	1,5	0,8	0,3
III	6	3	1	0,6
IV	10	5	2	1
V	15	8	3	2
VI	20	12	5	3
VII	30	16	6	4
VIII	40	20	9	6
IX	60	30	–	–
X	100	40	–	–
XI	150	60	–	–
XII	200	–	–	–
XIII	300	–	–	–

Urządzenia lub pomieszczenia bez określonej klasy odporności (szafy i pojemniki stalowe oraz pomieszczenia skarbcowe)				
1. Zamykane pojemniki o prostej konstrukcji lub szafy wielopłaszczyznowe – z co najmniej jednym zamkiem	0,5	0,3	0,2	0,05
2. Stare lub nieokreślone szafy wielopłaszczyznowe o wadze do 300 kg – drzwi z co najmniej dwoma zamkami	1	0,8	0,4	0,2

klasa odporności	System alarmowy co najmniej klasy SA3 ¹	System alarmowy klasy niższej niż SA3 z przekazywaniem sygnałów alarmu do ochrony zewnętrznej ²	System alarmowy klasy niższej niż SA3 z pracownikiem ochrony ³ lub tylko pracownik ochrony	Brak systemu alarmowego i pracownika ochrony lub tylko system alarmowy wizualno-akustyczny o działaniu miejscowym
1	2	3	4	5

3. Stare lub nieokreślone szafy wielopłaszczyznowe o wadze wyższej niż 300 kg – drzwi z co najmniej dwoma zamkami	2	1,5	0,5	0,4
4. Nieokreślone skarbcie (ściany i stropy z betonu nie zbrojonego lub o grubości do 30 cm – drzwi z co najmniej dwoma zamkami)	10	5	1,5	–
5. Nieokreślone skarbcie (ściany i stropy z betonu zbrojonego o grubości powyżej 30 cm do 60 cm – drzwi z co najmniej dwoma zamkami)	20	10	5	–
6. Nieokreślone skarbcie (ściany i stropy z betonu zbrojonego o grubości powyżej 60 cm – drzwi z co najmniej dwoma zamkami)	40	20	8	–

¹ Jakość systemu określona w Polskiej Normie „SYSTEMY ALARMOWE”.

² Przez ochronę zewnętrzną rozumie się policję lub przedsiębiorstwo ochrony osób i mienia.

³ Przez pracownika ochrony rozumie się osobę odpowiedzialną za realizację ochrony posiadającą odpowiednie uprawnienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, kwalifikacje i wyposażenie pozwalające na podjęcie skutecznych działań w ochronie mienia.

⁴ Przez jednostkę obliczeniową (j.o.) rozumie się jednostkę określającą wartość limitu, wynoszącą 120-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za ubiegły kwartał, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

⁵ Przez pomieszczenie do przechowywania wartości pieniężnych rozumie się urządzenie zabezpieczające przed włamaniem, którego ściany wewnętrzne we wszystkich kierunkach w pozycji gdy pomieszczenie to jest zamknięte są dłuższe niż 1 m.

2. Podstawę do określenia klasy urządzeń, pomieszczeń oraz systemów alarmowych zabezpieczających wartości pieniężne stanowią świadectwa badań jakościowych lub kwalifikacyjnych, certyfikaty lub inne dokumenty bądź tabliczki znamionowe

wydane przez upoważnioną jednostkę i potwierdzające ich zgodność z obowiązującymi normami.

3. Limity dla pomieszczeń klasy XI, XII i XIII podane w ust. 1 w kolumnie 2 tabeli, mogą być podwyższone w drodze indywidualnej oceny ryzyka.

§ 8

1. Odpowiedzialność za szkody w wartościach pieniężnych powstałe w wyniku rabunku w lokalu ograniczona jest, w ramach limitów określonych w polisie, najwyżej do kwot podanych w pkt 1–3:

- 1) limit na jedno stanowisko kasowe dla wartości pieniężnych z wyjątkiem złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł a także platyny i innych metali z grupy platynowców – w zależności od zastosowanych środków bezpieczeństwa:
- a) 0,1 j.o. – brak zabezpieczeń przeciwrabunkowych,
  - b) 0,2 j.o. – system sygnalizacji napadu,
  - c) 0,3 j.o. – system sygnalizacji napadu włączany automatycznie (np. przycisk banknotowy, kontakt magnetyczny),
  - d) 0,15 j.o. – system nadzoru video,
  - e) 0,15 j.o. – kamera TV lub inna forma utrwalania obrazu – włączana automatycznie przez system sygnalizacji napadu,
  - f) 0,25 j.o. – system znaczenia banknotów (np. „Security Pack”),
  - g) 0,125 j.o. – stanowisko kasowe wydzielone przegrodą o wysokości 2,40 m, drzwi zamknięte na klucz,
  - h) 0,15 j.o. – stanowisko kasowe wydzielone przegrodą o wysokości 2,40 m odporną na przestrzelenie, drzwi zamknięte na klucz,
  - i) 0,4 j.o. – dostęp przez zamykane drzwi z systemem identyfikacji (system kontroli dostępu),
  - j) 0,2 j.o. – ochrona przez uzbrojonych pracowników ochrony stale obecnych podczas godzin otwarcia (limit na jednego pracownika ochrony),
  - k) 0,4 j.o. – bankomat lub automat kasjerski,
  - l) 0,4 j.o. – kasa centralna poza strefą dostępną dla klientów z dostarczaniem gotówki za pomocą zamkniętego systemu przesyłowego (np. poczta pneumatyczna);
- 2) limit na ubezpieczoną lokalizację dla złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny

i innych metali z grupy platynowców eksponowanych w lokalu w czasie jego otwarcia – w zależności od zastosowanych środków bezpieczeństwa:

- a) 0,1 j.o. – brak zabezpieczeń przeciwrabunkowych,
  - b) 0,2 j.o. – system sygnalizacji napadu,
  - c) 0,3 j.o. – system sygnalizacji napadu włączany automatycznie (np. kontakt magnetyczny),
  - d) 0,15 j.o. – system nadzoru video,
  - e) 0,15 j.o. – kamera TV lub inna forma utrwalania obrazu – włączana automatycznie przez system sygnalizacji napadu,
  - f) 0,2 j.o. – przedmioty wartościowe w zamkniętych gablotach lub meblach,
  - g) 0,125 j.o. – minimum dwóch pracowników stale obecnych,
  - h) 0,4 j.o. – dostęp przez zamykane drzwi z systemem identyfikacji (system kontroli dostępu),
  - i) 0,2 j.o. – ochrona przez uzbrojonych pracowników ochrony stale obecnych podczas godzin otwarcia (limit na jednego pracownika ochrony);
- 3) dla wartości pieniężnych przechowywanych w zamkniętych urządzeniach i pomieszczeniach zabezpieczających te wartości odpowiedzialność PZU SA ograniczona jest do limitów określonych w § 7 ust. 1.
2. Przez system sygnalizacji napadu, o którym mowa w pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. b rozumie się system znajdujący się w ciągłej gotowości do sygnalizowania zagrożenia poprzez tzw. „cichy alarm” uruchamiany za pomocą zainstalowanych urządzeń wraz z transmisją sygnału alarmowego do policji lub przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia bądź wewnętrznych służb ochrony. Przyciski alarmowe powinny być zainstalowane na stanowiskach pracy w obszarze obsługi klientów, w pomieszczeniach dla służb ochrony, w każdym stanowisku kasowym oraz innych pomieszczeniach, w których mogą wystąpić zagrożenia napadem.
3. W przypadku równoległego zastosowania kilku zabezpieczeń przeciwrabunkowych limity odpowiedzialności wyznacza suma jednostek obliczeniowych przyporządkowanych tym zabezpieczeniom.
4. Wartości pieniężne przewyższające limity o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 należy zabezpieczyć w zamkniętych urządzeniach lub pomieszczeniach do przechowywania tych wartości z uwzględnieniem limitów określonych w § 7 ust. 1.

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO OWU – KLAUZULE DODATKOWE

1. KLAUZULA UBEZPIECZENIA KOSZTÓW USUNIĘCIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki, ustala się że:

- 1) PZU SA pokrywa do ustalonego limitu powyżej sumy ubezpieczenia, uzasadnione i udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w związku ze szkodą objętą umową ubezpieczenia.
- 2) Powyższe koszty, niezależnie od sumy ubezpieczenia przedmiotu szkody nie mogą przewyższyć limitu odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia, podanego w polisie.
- 3) Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą.

2. KLAUZULA MIEJSCA UBEZPIECZENIA

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki, ustala się że:

- 1) Ochrona ubezpieczeniowa zostaje rozszerzona na mienie znajdujące się we wszystkich przybyłych lokalizacjach (miejscach ubezpieczenia) użytkowanych i administrowanych przez Ubezpieczającego na terenie RP. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się z chwilą przyjęcia lokalizacji do użytku

(np. podpisania umowy najmu), pod warunkiem, że adresy wraz z wartością znajdującego się tam mienia zostaną podane do wiadomości PZU SA w ciągu 30 dni od chwili przyjęcia ich do użytku.

- 2) Ochroną ubezpieczeniową nie jest objęte mienie w transporcie, na wystawach, pokazach i targach.
- 3) Składka będzie naliczana za okres ubezpieczenia proporcjonalnie do składki rocznej od dnia, w którym przyjęto do użytkowania przedmiot ubezpieczenia w nowej lokalizacji.

3. KLAUZULA INWESTYCYJNA

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki, ustala się że:

- 1) Ochrona ubezpieczeniowa zostaje rozszerzona na:
  - a) nowo pozyskane (nabyte) środki trwałe tj. budynki i budowle, maszyny, aparaty, urządzenia i wyposażenie,
  - b) adaptacje, dodatki i ulepszenia środków trwałych znajdujące się we wszystkich ubezpieczonych lokalizacjach w okresie ubezpieczenia z chwilą ich wpisu do rejestru środków trwałych.
- 2) Ubezpieczeniem objęte zostaje mienie określone w pkt 1 pod warunkiem, że Ubezpieczający w ciągu 30 dni od daty wpisu przybyłych środków trwałych do rejestru poinformuje o tym PZU SA.
- 3) Składka za zgłaszane do ubezpieczenia inwestycje będzie naliczana proporcjonalnie do składki rocznej od dnia, w którym inwestycje te zostały wpisane do rejestru środków trwałych.

